

On. Biblioteca ...
Arad
Jud. Arad.

ROMANIA

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
Str. Lonovici No. 2

Telefon:
Redacția și administrația 12-86
Tipografia 14-69

Ziarul de afirmare românească al Ținutului Timiș — Apare sub egida Astei Bănățene

Șefredactor:
ROMULUS P. ROȘU

Abonamente: Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei. Pentru
țărani, preoți și învățători 300 lei.
Pentru întreprinderi 2000 lei.

Director administrativ:
Dr. NICOLAE ILIEȘU

MAI SUNT EROI,

și nu e necesar să-i căutăm pe câmpul de bătaie, nici pe aripile ce înfruntă vântul, sau pe întinsul apelor. Trăse printre noi și măreția faptelor lor se apropie de acea abnegație carlyleană ce se dă drept pildă de sacrificiu pentru omenii în suflul cărora mai sălășuiește dragostea de aproapele.

Dascălii pensionari din județul Severin, înrușiți la Lugoj, au adus românească hotărâre de a înlocui pe colegii lor concentrați, pentru ca astfel, generațiile ce se ridică să nu rămână fără lumina binefăcătoare a culturii.

A oferi patriei serviciile în mod gratuit, așa cum au făcut-o dascălii din județul Severin, e o faptă, care în împrejurări excepționale, cum sunt și cele de azi, isvorăște din obligațiuni pe care nici unul dintre noi nu le poate tăgădui țării. Gestul pensionarilor de la Lugoj, îmbătrâniți în muncă și omenire, merită totuși o mențiune specială.

Cine nu-i știe și cine nu le cunoaște calvarul unei trudite vieți omeniești, încă dinainte de Unire, când în calitate de învățători confesionali, trebuiau să lupte cu vitregia unor vremuri cari au intrat de mult în istorie?

Apostolatul lor de altădată era legat de excesive privațiuni materiale, și mai presus de toate, de ura fostei stăpâniri, care i-a urmărit pas cu pas, de pe băncile școlii până în întunericul temnițelor.

Răspândirea stivei românești cerea o abnegație în muncă și o iubire de neam, de care numai acești dascăli au fost capabili. Sub oblăduirea lor spirituală au crescut generații întregi de țărani și cărturari în conștiința cărora a fost sădită ideea descăleșării noastre din robia milenară.

Sămânța a fost aruncată pe un ogor bun, deoarece când a sunat ceasul pînii vremii, toți au fost la datorie.

În țara liberă situația lor s'a ameliorat mult, iar școlile confesionale fiind statificate, li s'au asigurat drepturi pentru un trai mai omenesc.

În loc de o bine meritată odihnă, au preferat să revină la catedre, pentru că învățământul să nu sufere în lipsa celor plecați la datorie. Faptul acesta capătă în ochii noștri o măreție de simbol, iar hotărârea se încadrează în cea mai semnificativă noțiune de eroism.

După războiul ruso-japonez din 1905 comandantul victorioaselor lupte japoneze a fost întrebat că ce onoruri vrea de la țară, pentru că totul se va da. Atunci el a răspuns că își alege cea mai mare onoare, aceea de a fi dascăl într'un sat.

Dascălii din județul Severin ne-au reamintit această întâmplare, și ca și altădată, au reușit să ne picure în suflet încrederea în propriile noastre forte.

ROMULUS P. ROȘU

România păstrează și pe mai departe o atitudine de strictă neutralitate

Dar veghează cu tot patriotismul la siguranța și apărarea fruntariilor țării

București, 19 (SIR.) — PREȘIDENȚIA CONSILIULUI DE MINISTRI COMUNCA: CONDIȚIUNILE SPECIALE ÎN CARE S'AU DESFAȘURAT EVENIMENTELE ÎN POLONIA, ÎN ZIUA DE 17 SEPTEMBRIE PRECUM ȘI

FAPTUL CĂ GUVERNUL POLON A CERUT GUVERNULUI ROMÂN SĂ ACORDE OSPITALITATEA ȘEFULUI STATULUI ȘI MINISTRILOR SAI CARE SE REFUGIAZA PE TERITORIUL NOSTRU, AU INDICAT ROMÂNIEI

PĂSTRAREA MAI DEPARTE A ATITUDINEI DE STRICTĂ NEUTRALITATE FAȚA DE ACTUALII BELIGERANȚI. GUVERNUL VA CONTINUA SĂ VEGHEZE CU TOT PATRIOTISMUL LA SIGURANȚA ȘI APĂRAREA FRUNTARIILOR ȚĂRII.

Ultimele telegrame de pe fronturi

Germanii vreau să salveze Saarbrucken

Atacurile germane au sporit considerabil

Londra, 19 (Rador). — Corespondentul militar al ziarului „Yorkshire Post” scrie:

Germanii să străduiesc să salveze orașul Saarbrucken.

De Duminecă au început să aducă numeroase întăriri Francezii n'au folosit până acum forțe considerabile, iar metoda de cucerire a terenului pe calea in-

filtrației continuă treptat.

Trupele franceze au înaintat în Germania pe un front de aproximativ 160 km. Până acum, germanii n'au putut să reia terenul pierdut. Atacurile germane au sporit considerabil, iar numărul contraatacurilor germane, făcute sub focul artileriei franceze, s'au soldat cu grele pierderi pentru germani.

Misiunea trupelor GERMANO-RUSE

În Polonia este de a restabili pacea și ordinea — declară un comunicat oficial

Berlin, 19 (Rador). — Agenția D. N. B. transmite următorul comunicat oficial: Pentru a evita svonorile neînțelese referitoare la misiunile trupelor germane și ruse în Polonia, guvernele Germaniei și Uniunii Sovietelor declară:

Acțiunile acestor trupe nu urmăresc scopuri cari ar putea să stânjenească interesele Reichului și Uniunii Soviete-

lor, sau să fie în contradicție cu spiritul și textul pactului de neagresiune germano-rus. Dimpotrivă, misiunile acestor trupe consistă în a restabili în Polonia ordinea și pacea, distruse prin descompunerea statului polonez, precum și în a ajuta populația din Polonia de a-și stabiliza din nou condițiile existenței sale naționale.

D. Hitler așteaptă!

Parlamentul polon pentru a răspunde ultimatum-ului german n'a sosit Revoltă în Varșovia?

Roma, 19 (Rador). — Trimisul special al agenției Ștefani pe frontul de la Varșovia, telegrafiază că Luni după amiază nu se prezentase încă, în liniile germane, nici un parlamentar polon, pentru a răspunde la ultimatum-ului german. Cu toate acestea, Führerul a ordonat să

se mai aștepte și în consecință, aviația și artileria n'au deschis încă focul asupra Varșoviei. Se svonește pe de altă parte, că în Varșovia ar fi izbucnit o revoltă. O parte din populația civilă cere ca orașul să fie predat, în timp ce militarii ar voi să prelungească existența.

Orașul Vilno ocupat de trupele rusești

Moscova, 19 (Rador). — HAVAS ANUNȚĂ: TRUPELE SOVIETICE AU AJUNS PANĂ LA PINKS, ÎNĂNTÂND PESTE 100 km. PE TERITORIUL POLON. ÎN ADÂNCIME.

Moscova, 19 (Rador). — POSTURILE DE RADIO U. R. S. S. ANUNȚĂ CĂ TRUPELE SOVIETICE AU OCUPAT ORAȘUL VILNO.

Refugiați poloni sosesc în Letonia neîncetat

Riga, 19 (Rador). — DE DUMINECĂ SEARA, NU MAI CIRCULĂ TREPURILE ÎNTRE LETONIA ȘI POLONIA. NUMEROASE AVIOANE CU REFUGIAȚI POLONEZI SOSESC NEÎNCETAT ÎN LETONIA. AVIOANELE AU MARI STRICACIUNI.

BELGIA

a trimis misiuni economice permanente în principalele capitale europene

Bruxelles, 19 (Rador). — Patru personalități din lumea economică au fost desemnate de guvernul belgian, ca șefi ai misiunilor permanente ce se vor instala foarte curând la Amsterdam, Paris, Londra și Berlin, pentru a îngriji de aprovizionarea Belgiei și a soluționa toate dificultățile ce decurg din blocada franco-engleză. D. Theunis, fost președinte al consiliului se va duce în Statele Unite, spre a solicita ajutorul acestei țări pentru Belgia.

D. Saracioglu va pleca la Moscova

ISTAMBUL, 19 (Rador). — Ștefani crede, că plecarea Saracioglu, ministru de externe la Moscova, pare să fie stabilită pentru Miercuri. D. Saracioglu va părăsi Ankara Marți seara și se va imbarca la Istanbul, pentru a pleca spre Odessa, pe bordul unui vas sovietic.

Cel mai mare muzeu ornitologic din România e la Timișoara

Nu se găsește suma de 250.000 Lei pentru amenajarea lui?

Timișoara, 19. — „Am văzut toate speciile de păsări din România!” Așa am putut exclama părăsind Muzeul Ornitologic instalat — în condițiuni extrem de precare — în etajul superior al Palatului Cultural din Timișoara. Inadevăr așa zicând nu lipsește nici o specie din păsările cu domiciliul în țară, în schimb figurând și acelea care nu fac decât rare vizite, cum sunt splendizi mătăsarî, din cari am văzut un grup întreg.

Muzeul Ornitologic din Timișoara are la bază colecțiile distinsului om de specialitate, cunoscut departe peste frontierele României, d. prof. Dionisie Lintia. Acum câțiva ani, modestul om de știință a donat Primăriei păsările, biblioteca și celelalte lucruri adunate cu truda unei vieți. N'a cerut în schimb decât înțelegere pentru această comoară: să i se dea un local potrivit, și să i se permită să poarte grija sa personal de muzeul astfel pus la dispoziția publicului. Retribuția: o locuință într-o casă a Primăriei.

Înainte de a trece la descrierea colecțiilor, să vă conduc în laboratorul muzeului, unde se prepară păsările.

Naturalizarea păsărilor.

Cadavrul de pasăre este întâi jupuit, pielea fiind întoarsă peste cap. Oasele se curăță cu grijă. Pielea este tăbăcită, cu o soluție de arsen. Pentru uscarea se folosește făină de cartofi.

Scheletul este întărit cu sârmă, apoi corpul este înlocuit cu o bucată de turbă sculptată într-o formă potrivită. Turba această seamănă cu pluta, însă se lucră mai ușor. Ea este importată din Germania. Turba românească e încă prea tânără pentru astfel de scopuri.

În fine pielea se trage la loc. Pasărea se așează pe un postament, i se pun ochi și se aranjează penele. Nu mai rămâne decât să se usuce. Din atâ și ace cu gămălie se face păsări cu corset ca, uscându-se pielea, penele să nu se deranjeze.

În 2—5 săptămâni, după mărime, pasărea este gata să fie așezată în muzeu, care în felul acesta se îmbogățește mereu. Păsările sunt vâdate de însuși, d. prof. D. Lintia și asistentul d-sale d. Emil Nadra, sau sunt donate de particulari. Din bugetul anual care abia în-trece 10.000 lei, ar fi greu să se cumpere altceva decât materialele indispensabile...

Muzeul fără mobile.

Stranie impresie fac cele trei săli ale muzeului! Nici o mobilă nu se zărește. Păsările, pe postamente lor, sunt așezate în perfectă ordine... pe jos. Ca să le poți examina trebuie să te apleci sau să le iai în mână.

E drept că merită această oboseală. Iată în colțul păsărilor cântătoare unele rarități: fluturași purpurii, ciocârlii albă, lăcustari. Mai încolo impresionantul grup al vulturilor. Vulturul cu barbă (zăgarul), este unul din ultimele exemplare capturate. În Munții Făgărașului, unde trăiau înainte aceste păsări, nu mai sunt deloc.

Iată vulturii pleșuvi: brun și sur. Câteva exemplare de vultur egiptean, de culoare alb murdară la adulți. E o pasăre comună în Egipt, ca și acora la noi. În România e rar.

Vulturul cu d-alb are o siluetă familiară. El este răspândit și în Banat. Acvila țipătoare mare, relativ comună, se deosebește numai puțin de rara acvilă orientală.

Artistic și sugestiv e aranjat grupul șoimilor nobili. Aceste păsări răpitoare nu și atacă prada decât în aer. Iată șoimul călător, șoimul rândunelelor, șoimul de umbră, șoimul pitic.

Păsările de apă

În alt colț stau păsările de apă. Se cunoaște boala Deltei Dunării în exemplare splendide din această categorie.

Vânători și cercetori naturaliști vin din țări îndepărtate să studieze fauna bălților dunărene.

Iată eleganta egrată mică, albă ca zăpada, având în coadă penele cari îi dau numele. Ea clocește în Dobrogea și stă sub protecție ca să nu dispară, urmări-tă de prea mulți dușmani. Iată o barză neagră (se știe că aceasta aduce copiii negri...). Lopătarii (lingurarii) se înșiră lângă stârci: stârcul de ciradă, alb, asemănător egreței mici, fără „egrete” — este o pasăre extrem de rară!

Lebăda, găștele și rațele sălbatece de tot felul sunt, natural, bine reprezentate. Gâsca cu gât roșu, califarul, este o pasăre rară. Mai încolo un pelican, cormoran și alte păsări de apă.

Trecem la alte specii: cocoșul de munte e desigur mare, dar dropia o întrece. Cinci exemplare stau aci sub conducerea cocoșului. Se știe că dropia ajunge la 16 kg.

În altă parte e grupul fazanilor, crescuți sistematic la fazaneria dela Pădurea Verde: fazanul auriu, o splendoare neasemuită de culori strălucitoare. Apoi alte specii, care de care mai decorative. Bufnițele formează o societate ermetică.

Alături, printre ciocântoare, ciocănitărea săriacă, recent descoperită la noi în țară.

Tot rare păsări sunt mătăsarî, cenușii cu vârful aripilor lăcuite parcă în roșu. Ei nu vin la noi din Siberia, țara lor, decât în ierni foarte grele — cam la 10 ani odată.

Mai admir eșind cuibul artistic în formă de pungă al pițigoiului mungaș, și

pot spune că am trecut în revistă tot ce zboară în România.

N'am epuizat însă toate comorile muzeului. În altă sală, tot provizoriu instalată, se află o colecție de ouă. Văd aici că oul alb de pelican e mai mare decât oul de culoare murdară al dropiei.

În sertare îngreșate pe jos se păstrează colecția de balguri. Sunt specimene de păsări naturalizate însă fără postament, culcate alături. Ele servesc studiului amănunțit al variațiilor sezoniere de penaj etc.

Tabloul de onoare al ciufului

Un tablou îmi atrage atenția. Sub geamul lui sunt fixate grupuri de fălci mici de rozătoare. O sută în total.

Este alibiul bufniței de câmp (ciuf), mi se spune. Din aceste oscioare nedigerate găsite în jurul unui cuib, reiese clar nevinovăția ciufului, injust acuzat că mănâncă altceva decât șoareci de câmp. Aviz vânătorilor!

Iată muzeul ornitologic vizitat în grabă. Colecțiile lui valorează milioane și ar putea forma o atracție deosebită pentru public, fără să vorbim de valoarea instructivă pentru elevi și studenți, fiind cel mai complet din țară. Savanții știu să-l găsească și să profite de el și așa cum este, însă nu se poate deschide publicului fără amenajări. Aflăm că săli suficiente au fost atribuite muzeului. Urmează să se găsească și cele 2—300.000 lei pentru mobilier. Desigur nu este imposibil pentru Municipiul Timișoara, mai ales față de generozitatea donatorului al colecțiilor.

NIC. IVAN

Necesitatea unui cămin de ucenici la Oravița

De vorbă cu președintele oficiului camerei de muncă

Timișoara, 19. — Cu ocazia recentei călătorii făcută în județul Caraș, am stat de vorbă și cu d. ing. Mălăescu, președintele Oficiului Camerei de muncă din Oravița. Dela d-sa am aflat că printre multele lipsuri de cari suferă capitala județului Caraș, se înscrie și un cămin de ucenici, cerut în repetate rânduri dar nerealizat încă. Ultima oră a fost cerut, printr'un memoriu adresat Ministerului Muncii prin ținut.

La Oravița, — ne-a spus d. ing. Mălăescu, — totul se conduce și astăzi după sistemul vechiu, când ucenicul era sclavul și sluga patronului pe care-l pune la toate treburile casei, dar cât mai puțin la învățarea meseriei.

Ucenicii la Oravița muncesc câte 16 ore pe zi, dorm prost și se hrănesc slab. Educația lor civică și națională, lasă deasemeni multe de dorit. O altă latură a problemei este că la Oravița, numărul mare al ucenicilor ca și al patronilor, îl formează minoritarii. Copii români dela țară se simt atrași spre meserii, din ce în ce mai puțin. Aceasta și din cauza condițiilor de viață care li se oferă la patroni.

Toate aceste neajunsuri s'ar înlătura prin zidirea unui cămin de ucenici, care, în primul rând, ar reda încrederea fiilor de țărani din satele românești să îmbrățișeze meseriile.

În cămin, se știe, ucenicilor li se ofe-

ră alte condițiuni de viață, atât din punct de vedere al odihnei, hranei cât și al educației. Educația străjerească, deasemeni s'ar face cu mai mult succes.

Prin atragerea spre meserii a fiilor de țărani, s'ar creea numărul suficient de meseriași români cari se vor întoarce la sate spre a înlocui pe meseriași minoritari. Căci în prezent aceștia au împânzit comunele românești.

Căminul de ucenici din Oravița, este un pas spre îndreptarea unei serii întregi de neajunsuri românești și el trebuie făcut fără întârziere.

Memoriul înaintat în acest scop, trebuie să găsească înțelegerea cuvenită la Ministerul Muncii.

În altă ordine de idei, d. ing. Mălăescu ne-a vorbit despre edificiul în care se adăpostește Oficiul Camerei de muncă, care acum aparține de Camera Lugoș. Edificiul este rămas dela fosta corporație a meseriașilor și din anumite motive, a fost întămbulat pe numele Camerei de Comerț și industrie din Timișoara.

Cererea este ca acest edificiu să fie cedat Camerei de muncă din Lugoș pe seama Oficiului din Oravița, urmând să i se facă apoi o renovare ca să se poată adăposti în el și Oficiul Casei de asigurări sociale cu dispensarul.

Două cereri iuste.

B.

Mai efin ca oriunde

cu mâncări bune și băuturi veritabile veți putea trăi mulți ani...

bun, curat și efin se servește la Restaurantul

„BOLTA RECE” Prop. Bădeanțu Petre
Timișoara Cetate Str. Vasile Alecsandri 3 Vis a vis de Banca Românească
Sprijiniți Comerțul Românesc

MEMENTO TIMIȘOREAN

Calendar

MARTI, 19 SEPTEMBRIE

Ortodox: Sf. Martir Trofim (+ 278).
Catholic: Sf. Iulian.

Farmacii de serviciu: Circ. I.: Weiss, St. Mercy; circ. II.: Maszalts, Piața Băi, Cârțan 8 și Zeiner, Str. Ștefan cel Mare; circ. III.: Roxin, Piața Axente Sever; circ. IV.: Ungvary, Str. Preyer 1; circ. V.: Vary-Chioreanu; Fratelia: Panaioth.

Spectacole

Capitol: „Copii părăsiți” Annie Durand, Dorville.

Scala: „Gunga Din”.

Corso (fost Rivoli): „Crima Neta”, Roquén, cu Mîcheș Morgan și Raimu.

Apollo: „Stăpânul junglei”. Partea II.

Radio

Marti, 19 Septembrie

RADIO ROMANIA, RADIO BUCUREȘTI ȘI RADIO EXPERIMENTAL. Ora 7

cert de dimineață (discuri); Gimnastică mică; Continuarea concertului dimineață (discuri); Sfaturi gospodărești și igiene.

RADIO ROMANIA. 12 Ora, Cota Dunării a barei Sulina; 12.03 Muzică variată (discuri). RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI. 13 Ora; Sport; 13.05

Quintet de balalaici „Baikal”, cond. de Bor Vulpe; Menuet de Beethoven; Visuri de Andreev; Negresa de Piccolo; Ștefan

gavotă de Czibulka; Mazurcă No. 3 de Andreev; Mi-a cântat un rus din balalaica tango de Vasilescu; Potpurii caucazian balalaică: Turoverof; 13.35 Muzică variată

Jazzul „Swing-Club” cond. de Jean Ionescu și Gaston Ursu; Fox de Duke Ellington; Potpurii de valsuri de Hildebrandt; Cânt

cânt iubirea-tango de Mircea Alexe; Poem de Fibich; Serenada dragostei de Poppy; Spectacole; Știri artistice; 14.10 Radio-jurnal; 14.30 Continuarea concertului Jazzul

„Swing-Club”: Voi aștepta-slow de Olivier Fox aranj. de Jean Ionescu și Gaston Ursu; Speriat din vis-slow de Max Gordon; Wa

baby-fox de Clinton; Serenada de Pez Kreuder; Miezul nopții-rumbă lentă de Bachelard; Nopti în Mexic-rumba de S

ger; El Campanaro-tango de Cantico; Tango de Cantico; Swing-Club-fox de J. Ionescu și G. Ursu; 15.10 Actualități. RADIO ROMANIA. 19 Ora; Mersul vremii; 19.02

Cronica științifică; 19.17 Muzică populară diferite părți ale lumii (discuri); Cânt portughez (voce: Cristina Maristany); Cânt spaniol (voce: Estrelita Castro); Melodii populare din Anvergne; Cântec tîr

(Jodler: Maria Roland); Melodie din Prusia orientală; Cântec leton (Corul Reiter); Cântec și dans popular grec; Am găsit

cirea într-o grădină-cântec finlandez; RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI. 20.05 Femeia în funcțiile Statului de D-na Alice Voinescu; 20.20 Muzică or

lă (discuri): Corul țăranilor din „Cavalerii rustică” de Mascagni (Corul Opera Scala); Corul piticilor și al sîlfelor

„Damațiunea lui Faust” de Berlioz); Melodie de Hermann Schein (Corul Bis. Sf. Toma din Leipzig); 20.35 G. Niculescu-Buc

(voce) accomp. de Orchestra Radio: Wagnner: 1) Rugăciunea Regelui din „Lohengrin”; 2) Aria lui Daland din „Vasul

tomă”; 3) Aria lui Pogner din „Maestrul cântăreți”; 20.55 Concert simfonic al Orchestrei Radio dir. de Th. Rogalski: Concert

în fa pentru pian de Saint-Saens (solist: Liviu Teodor Teclu); Simfonia IV-a de Brahms; 22 Radio-jurnal (I); Sport; 22.30

Muzică de dans (discuri): 22.40 Wurlițzer Orgel și Acordeon (discuri); Menuet de Boccherini și Gavotă de Gossec (Wurlițzer Orgel: Adolf Wolff); Vals de Grock (acor

deon: Schittenhelm); Melodie de Schomburgger și Lasă-ne să visăm-vals englez de Brecht (Wurlițzer-Orgel: Gerd Thomas); Vals

musette de Glahé și Polca de Veyron (acordeon: Kurt Drabek); 23 Radio-jurnal (II); 23.15 Concert de noapte al Orchestrei Frații Stănescu, transmis de la Timișoara

„Presei”; 23.45 Jurnal pentru limba franceză și engleză.

Oiensiva corectitudinii în viața publică

D. Armand Călinescu, președintele consiliului de miniștri a anunțat în conferința controlorilor superiori de stat, că li se acordă puteri discreționare pentru înfrânarea neregulelor, iar actuala lege pentru controlul averilor va fi modificată spre a fi mai eficace și mai ales, expeditivă

D. prim ministru Armand Călinescu a convocat Sămbătă, la președinția Consiliului, pe controlorii superiori de Stat.

Această convocare a avut de scop fixarea directivelor de activitate a controlorilor de Stat în urma hotărârii d-lui Armand Călinescu de a asigura în aceste momente cea mai strictă și severă aplicare a normelor de corectitudine în viața publică și administrativă a țării.

Din cauza împrejurărilor excepționale care se cunosc, au intervenit o serie de reglementări și de restricțiuni în diferite domenii, iar aplicarea lor obiectivă, echitabilă și legală trebuie integral asigurată.

Pe de altă parte, aceleași împrejurări

excepționale, precum și opere de utilitate și înzestrare a țării, au cerut și cer neconținut comenzi și furnituri importante pentru Stat.

Și în acest domeniu guvernul înțelege să imprime aceiași atmosferă de onestitate care a caracterizat regimul „Frontului de Renaștere Națională” și care formează însăși baza și rațiunea de a fi a revoluției morale pe care Frontul a reprezentat-o pentru țară.

În conferința de ieri de la președinția de Consiliu s'a hotărât ca toți controlorii superiori de Stat să înceapă activitatea lor imediat urmând normele cele mai mari severități.

Se va re lua cu ultimă intransigență

ofensiva corectitudinii care a caracterizat inițial actualul regim.

Controlorii de Stat vor avea puteri discreționare pentru facerea anchetelor lor.

Legea pentru controlul averilor va fi modificată pentru a fi făcută într-adevăr eficace și mai ales expeditivă.

Toate organele de control ale Statului precum și administrațiile competente, vor fi la dispoziția controlorilor superiori de Stat, pentru a le ușura investițiile necesare.

În sfârșit, în conferința de ieri de la președinția de Consiliu, s'a hotărât să se publice cu regularitate numele celor puși sub anchetă sau trimiși în judecată, și sancțiunile intervenite.

La acest regim de strictă aplicare a normelor de corectitudine vor fi supuși toți gestionarii banului public, începând de la cel mai umil funcționar al administrației rurale și până la cei mai înalți diriguitori al administrației de Stat.

D. Armand Călinescu a atras atenția controlorilor de Stat în consfătuire avută, că nu înțelege să cruțe pe nimeni, fiindcă aceasta este prima satisfacție datorită cetățenilor care în aceste momente excepționale contribuie cu jertfa lor neprecupețită la opera de întărire și apărare a țării.

Discursul dlui Molotov la Radio Moscova

Statul polon și guvernul său a încetat să existe de fapt

Armata sovietelor a intrat în Polonia pentru a lua sub protecția ei viața și bunurile populației ucrainiene și a rușilor albi

Moscova, 19. (Rador.) D. Molotov, președintele consiliului comisarilor poporului și comisar al afacerilor străine a ținut Duminecă la radio următorul discurs, transmis de agenția Tass: Evenimentele provocate de războiul polono-german au revelat neputința internă și incapacitatea vădită a statului polon. Cereurile guvernamentale polone au dat faliment. Totul s'a îndeplinit într'un termen extrem de scurt. La sfârșitul a două săptămâni, Polonia și-a pierdut toate centrele industriale, cele mai multe orașe mari și din focarele culturale. Varșovia, drept capitală a statului polon, nu mai există. Nimeni nu cunoaște sediul guvernului polon. Populația din Polonia este părăsită în voia soartei de conducătorii ei nenorocoși. Statul polon și guvernul său au încetat să existe de fapt. În urma unei astfel de situații, tratatele încheiate între U. R. S. S. și Polonia au încetat să existe.

S'a creat în Polonia o situație care cere din partea guvernului sovietic o sollicitudine specială, pentru securitatea statului. Polonia a devenit un câmp prielnic pentru toate eventualitățile și surprizele care ar putea crea o amenințare față de Uniunea Sovietelor.

Guvernul sovietic a rămas neutru până în ultimul timp, dar în virtutea împrejurărilor sus amintite, el nu mai poate rămâne neutru, față de situația ivită. Nu se poate, deosemeni, să se pretindă din partea guvernului sovietic o atitudine indiferentă, față de soarta fraților ucrainieni și ruși albi cari trăiesc în Polonia, puși înaintea într-o situație de națiuni lipsite de toate drepturile, iar acum cu totul părăsite în voia întâmplării. Guvernul sovietic socotește ca fiind o datorie sfântă pentru ei, să întindă o mână de ajutor fraților ucrainieni și ruși albi, ce locuiesc în Polonia.

În consecință, guvernul Uniunii Sovietelor a remis azi dimineață ambasadorului Poloniei din Moscova o notă, în care declară că a dat instrucțiuni înaltului comandament al armatei roșii să ordone trupelor să treacă frontiera, pentru a lua sub protecția lor viața și bunurile populației din Ucraina Occidentală și a rușilor albi. Guvernul sovietic a mai declarat în această notă, că are în același timp intenția să ia toate măsurile pentru a elibera poporul polon de un războiu nenorocit, în care a fost aruncat de conducătorii săi nesocotiți și a-i da putința să înceapă o viață pașnică.

În primele zile ale lui Septembrie, când a fost aplicat apelul parțial al rezerviștilor din armata roșie în Ucraina, în Rusia Albă și în alte patru circumscripții militare, situația în Polonia nu era clară, iar această chemare sub drapel a fost efectuată ca o măsură de precauție.

Nimeni nu putea să-și închipuie că statul polon va arăta această neputință și această prăbușire repede, pe care o constatăm astăzi în întreaga Polonia. Totuși, în fața acestei prăbușiri, dat fiind că oamenii de stat poloni au dat un faliment complet și sunt incapabili de a schimba situația în Polonia, armata noastră roșie considerabil întărită prin ultima chemare de rezerviști, trebuie să-și îndeplinească cu cinste sarcina onorabilă care-i este încredințată.

Guvernul exprimă ferma convingere că armata roșie de muncitori și țărani va dovedi și de data aceasta forța sa combativă, conștiința și disciplina sa și că-și va îndeplini marea-i misiune liberatoare, prin noi fapte de arme, cu corism și cu glorie. În același timp, guvernul sovietic a trimis copii după nota sa adresată ambasadorului polon, tuturor guvernelor cu care U. R. S. S. are raporturi diplomatice, declarându că U. R. S. S. va păstra politica de neutralitate față de toate aceste țări.

Acesta este caracterul ultimelor noastre mășuri, în domeniul politicii externe.

Guvernul adresează deosemeni cetățenilor Uniunii Sovietelor următoarea lămurire: Cu prilejul chemării rezerviștilor s'a manifestat printre cetățenii noștri tendința de a acumula cât mai multe alimente și alte mărfuri, de teama introducerii sistemului în domeniul aprovizionării cu alimente. Guvernul crede necesar să declare că n'are intenția să stabilească sistemul cartelelor asupra produselor și mărfurilor industriale, chiar dacă măsurile provocate de evenimente externe s'ar prelungi câteva timp.

Mă tem că de pe urma acestor cumpărături exagerate de provizii și mărfuri, să nu sufere chiar cei ce le vor face și vor acumula rezerve inutile, din cauza primejdiei de deteriorare.

Armata noastră este înzestrată cu tot ce-i trebuie și se poate dispensa de sistemul aprovizionării prin cartele.

Sarcina noastră actuală, sarcina fiecărui lucrător și țaran, fiecărui intelectual este de a lucra cinstit și cu abnegație la postul său, ajutând astfel armata roșie. Cât despre luptătorii glorioasei armate roșii sunt sigur că ei își vor îndeplini datoria față de patrie cu cinste și glorie.

Popoarele Uniunii Sovietelor, toți cetățenii și cetățencele țării noastre, combatanții ai armatei roșii și ai marinei militare, sunt mai mult decât oricând strâns adunați în jurul guvernului sovietic, în jurul partidului bolșevic, în jurul marelui nostru șef, înțeleptul tovarăș. Stalin, pentru noi succese încă necunoscute, ale muncii, în industrie și în kolkhozuri și pentru noi victorii glorioase ale armatei roșii pe fronturi.

După intrarea trupelor sovietice în Polonia

Presa franceză desaproabă măsura guvernului din Moscova. — La New-York se crede că gestul Rusiei nu se îndreaptă împotriva democrațiilor. — Puternică impresie la Tokio

La Paris

Paris, 19 (Rador). — Presa franceză comentând intrarea trupelor sovietice în Polonia, dezaproabă această măsură a Sovietelor.

Ziarele se întreabă dacă este vorba de o operație vastă pusă la cale de acord cu Reichul sau numai o simplă măsură de precauție luată în favoarea minorităților ucrainiene și ruso-albi, din Polonia. „Le Figaro” se întreabă dacă este vorba numai de împărțire a Poloniei între Rusia și Reich, sau de o acțiune cu un caracter mai vast prin care Sovietele vor să-și asigure poziția lor față de statele baltice și Ucraina.

La New-York

Newyork, 19 (Rador). — „Newyork Times” comentând pătrunderea rușilor în Polonia scrie că alianța virtuală dintre Germania și Rusia pare a avea scopuri vremelnice și nu se va îndrepta împotriva democrațiilor. Cu cât germanii și rușii ajung mai aproape unii de alții sporește probabilitatea ca ei să creeze între ele un stat tampon.

La Tokio

Tokio, 19 (Rador). — Agenția D. N. B. comunică: Intrarea trupelor sovietice în Polonia Orientală a produs aici o foarte puternică impresie. Ziarele au scos ediții speciale. Cercurile militare exprimă părerea că prăbușirea definitivă a armatei polone este acum numai chestiunea de câteva zile. Cercurile japoneze bine informate socotesc că intervenția forțelor sovietice în Polonia în legătură cu acordul ruso-japonez, prezintă o importanță hotărâtoare pentru situația din Extremul Orient. Acest acord nu exclude o reglementare gene-

Absolvenții a patru clase de la gimnaziul teoretic se pot înscrie în liceul comercial

Timișoara, 19. — D. Petre Andrei, ministrul Educației Naționale cu ordinul telegrafic No. 165.771.1939, a aprobat înscrierea la liceul comercial de băieți din localitate, în clasa V-a divizionară, a absolvenților de 4 clase al liceului teoretic, care au depus cu succes examenul de admitere în clasa V-a la liceele teoretice, și care din lipsă de locuri nu au putut fi înscriși la acele licee teoretice. Înscrierile la liceul comercial din Timișoara, în clasa V-a divizionară se pot face până Miercuri 20 Septembrie 1939, la direcțiunea liceului.

Cântarea F. R. N.

Comisiunea pentru alegerea marșului F. R. N., compusă din dd. George Georgescu, directorul general al „Filarmonicii” Egizio Massini, comandantul muzicelor militare și profesor C. Brăiloiu, împreună cu d. General I. Georgescu, comandantul gărzilor naționale, luând în considerare cele 17 lucrări prezentate au ales în unanimitate lucrarea Cântarea F. R. N. de dd. N. Vlădoianu și Ion Vasilescu.

Cu începere de astăzi această lucrare va fi difuzată zilnic la postul nostru de radio.

rală a frontierei dintre Japonia, Manchuko și U. R. S. S.

La Budapesta

Budapesta, 19 (Rador). — Corespondentul agenției Havas transmite: Presa ungară publică cu subtitluri mari și prima pagină știrea intrării trupelor sovietice în Polonia. Ziarele se abțin însă de a face deocamdată comentării cu privire la atitudinea Ungariei. „Magyar Ujság” exprimă totuși părerea că s'a produs o schimbare radicală în situația europeană.

La Moscova

Moscova, 19 (Rador). — D. N. B. transmite: O destindere generală în opinia publică din capitala Sovietelor a putut fi constatată în urma intervenției Rusiei în Polonia Orientală. Activitatea este normală și nu se vede în capitală nici un semn de îngrijorare. Reprezentanții diplomației ai Angliei și Franței cu totul surprinși de acțiunea guvernului sovietic, nu s'au decis încă să facă vreun demers pe lângă guvernul sovietic. Se afirmă că ei așteaptă instrucțiuni din partea guvernului din Londra și Paris.

AVIZ

Am onoare a aviza onor. Public și clientelă, că am redeschis

MAGAZINUL DE BLĂNĂRIE
ȘI ATELIERUL DE BLĂNĂRIE

unde voi executa orice lucrări în branșă după recerintă și cu prețuri efitine rugându-Vă de un binevoitor sprijin

BOTZ, maestru blănar

Timișoara I., Bul. Regele Ferdinand I (lângă fosta prăvălie Winternitz.)

Uniunea Sovietelor va duce o politică de neutralitate în relațiile dintre ea și România

Moscova, 19 (Rador). — DUMINECA LA ORA 9, D. MOLOTOV A REMIS D-LUI N. DIANU, MINISTRUL ROMÂNIEI LA MOSCOVA, URMĂTOAREA COMUNICARE:

DOMNULE MINISTRU, TRIMITÂNDU-VĂ NOTA ACI ALĂTURATĂ A GUVERNULUI U. R. S. S. DIN 7 SEPTEMBRIE ANUL CURENT, ADRESATĂ PE NUMELE AMBASADORULUI POLONIEI LA MOSCOVA, AM ONOARE A VĂ DECLARA, ÎN URMA ORDINULUI GUVERNULUI, CĂ UNIUNEA REPUBLICELOR SOCIALISTE SOVIETICE VA DUCE O POLITICĂ DE NEUTRALITATE ÎN RELATIUNILE DINTRE U. R. S. S. ȘI ROMÂNIA.

PRIMIȚI DOMNULE MINISTRU, ASIGURAREA PERFECTULUI MEU RESPECT. COMISARUL POPORULUI PENTRU AFACERILE STREINE AL U. R. S. S. MOLOTOV.

O COMUNICARE IDENTICĂ S'A TRIMIS ȘI ALTOR ȚĂRI

Moscova, 19 (Rador). — O comunicare identică cu cea adresată ministrului României la Moscova, în legătură cu atitudinea de neutralitate a U. R. S. S. ului a fost adresată de d. Molotov și reprezentanților diplomați ai următoarelor State:

Germania, Italia, Anglia, Franța, Iran, China, Japonia, Afganistan, Statele Unite, Turcia, Irlanda, Bulgaria, Grecia, Letonia, Danemarca, Estonia.

D. Daladier pe frontul din Saar

Paris, 19. (Rador). — D. Daladier a plecat la ora 13 să viziteze frontul din Saar. El s'a înapoiat astăzi, Duminică, la ministerul de Război. Pozițiile pe care le-a vizitat, sunt acelea care au dus de curând trupele noastre pe teritoriul german.

Înregistrând această știre, Havaș adaugă: Președintele consiliului s'a înapoiat depe front aducând cu el impresia puternică a curajului și hotărârii tuturor trupelor noastre din toate armele, care au dat fără excepție dovezi de vitejie.

Pe teritoriul Saar înaintarea noastră a fost încetinită de lucrări de distrugere, mine, și capcane de tot felul.

Președintele consiliului a putut constata

că, grație dispozițiilor luate de comandament, grație valorii cadrelor de toate gradele, dela cele mai modeste până la cele mai înalte — și grație instrucției solide a trupei, am avut până acum de plâns puține pierderi.

Stând de vorbă cu numeroși soldați, d. Daladier a constatat că, în ciuda dificultăților ce rezultă din înaintarea noastră, aprovizionarea funcționează satisfăcător. Oamenii au și început să primească scrisori de acasă.

Populația din apropierea frontului dă dovadă de patriotism și de o mișcătoare încredere în soarta țării. La plecare, președintele consiliului a fost salutată cu strigătele: trăiască Franța, trăiască armata.

Guvernul englez în expectativă

Reacțiunea oficială nu se va produce înainte ca guvernul să îi permit ample informațiuni asupra circumstanțelor intrării trupelor sovietice în Polonia

Londra, 19. (Rador). — Corespondentul diplomatic al agenției Reuter anunță că d-ni Halifax și Chamberlain au avut astăzi îndelungi consfătuiri și că membrii guvernului englez au avut o importantă reuniune. Apoi adaugă: Nu trebuie, totuși, să ne așteptăm a cunoaște reacțiunea oficială față de evenimentele foarte recente, până când guvernul va fi primit ample informațiuni asupra tuturor circumstanțelor intrării trupelor sovietice în Polonia și până ce nu va fi avut prilejul să discute situația cu guvernele francez și polon. Pentru moment, lipsesc orice informații demne de încredere cu privire la atitudinea guvernului polon însuși. În cercurile polone domnește convingerea că Polonia nu va declara război

Uniunii Sovietelor, cum a făcut față de Germania.

Se pare că mai există deasemenea oarecare îndoială asupra locului în care se găsește guvernul polon.

Dacă guvernul polon a trecut în România, este evident că el nu poate funcționa și nici nu poate continua să existe dacă se află într-o țară neutră.

Se consideră aici că toată chestiunea este obscură și delicată, și este la fel de posibil să se tragă din ea concluzii pesimiste sau să se formeze o părere mai moderată, ambele ipoteze putând avea egale justificări. Situația se desfășoară atât de repede, încât de curând se vor arăta, fără îndoială, perspectivele mai clare.

MICA PUBLICITATE

Folosiți mica publicitate a ziarului „D A C I A”
Costul unui cuvânt este 1 leu, minimum 10 cuvinte

Administrația ziarului „Dacia” angajează imediat vânzători și distribuitori de ziare, bine retribuiți. A se adresa de urgență la administrația ziarului.

Piano de vânzare, fabricație din Praga. Timișoara III, Str. Radulescu 6. Tot acolo se predau lecții de limba franceză și engleză.

Domnișoară, pricepută și cu multă practică, caută angajament de caserită, ori unde. Cunoaște la perfecție trei limbi. Pretenții modeste. Adresa la ziar.

Doză eleva sau elevi primesc cu toată înțelegerea. A se adresa: Alexandrina Baba, II, Str. Joffre Nr. 10.

Cumpăr costume barbatescu uzate exclusiv la locuința Dvoastră. Obiectele aduse în prăvălia mea nu le cumpăr, dar în urma unei cărți postale sau aviz telefonic (12-14) mă prezint imediat. Schönbrunn, Timișoara II, Piața Traian 2, etaj I. 2.

Locuință modernă, cu 4 camere și toate dependențele, de închiriat. Informații: Str. Gaspar 3, Elisabeta.

După „Daily Herald”:

Comunismul rus s'a coalizat cu național-socialismul german în scopuri de cucerire

Cele mai multe din ziarele engleze cred că acțiunea trupelor sovietice înseamnă preludiul unei cooperări militare active cu Germania

Londra, 19 (Rador). — „Daily Mail” sub semnătura d-lui Ward Price emite părerea că intrarea trupelor sovietice în Polonia nu înseamnă deloc preludiul unei cooperări militare active între Germania și Rusia Sovietică. Ziarul scrie că nu există nici un motiv pentru a se face presupunerea că o cooperare sovietică ar depăși apărarea intereselor celor două țări în conformitate cu pactul ruso-german.

Trupele rusești s'au arătat rareori eficiente în afară de propria lor țară. În defensive favorizate de vaste întinderi și de rare mijloace de comunicație, trupele rusești s'au luptat bine în trecut, dar germanii au o slabă părere despre posibilitățile militare ale Rusiei. Infanteria li se pare că este puțin strălucită socotind ca bune escadrilele sale de aviație și formațiunile motorizate. Ei cred însă, că industria sovietică nu poate să repare golurile produse de război. După câteva săptămâni de luptă șoselele ar

urma să fie acoperite de tankuri și tunuri pe care rușii nu ar putea să le repare. Deasemeni, este imposibil să se conceapă că trupele germane și rusești pot lupta împreună întrucât propagandă roșie ar fi prea eficace printre foștii comuniști ce luptă în armata germană. Ar fi risc prea mare. Alianța este prea anormală pentru a fi favorabilă și de acum ea poate fi socotită drept un dezastu pentru cei doi semnatari.

Londra, 19 (Rador). — „Daily Telegraph” crede că intervenția sovietică a fost grăbită de impetuzitatea înaintării germane care ar fi putut să ajungă mai departe decât ar fi plăcut lui Stalin. De acesta s'a temut Moscova.

„News Chronicle” califică acțiunea rusă ca o agresiune flagrantă.

„Daily Herald” scrie că, comunismul rus s'a coalizat cu național-socialismul german în scopuri de cucerire.

Trupele germane din Polonia au fost trimise pe frontul de Vest

Armata franceză a înaintat 20 km. în adâncime

Londra, 19 (Rador). — Reuter anunță: Deși părți din armata poloneză vor mai opune rezistență germanilor câva timp, problema principală care preocupă pe observatorii militari este aceea de a ști câtă armată germană va fi necesară în Polonia spre a face față înaintării ruse. Toate cercurile socotesc că graba cu care Rusia a intervenit, se explică prin necesitatea de a împiedeca eventualitatea ca Polonia să fie cucerită toată de germani și de a se crea o ba-

rieră împotriva penetrării germanice spre șesurile fertile ale Ucrainei.

Reuter adaugă că Rusia a așteptat ultimul moment pentru a informa Germania de acțiunea ei în Polonia. Forțele germane însemnate au și fost trimise din Polonia spre frontul de Vest unde înaintarea franceză este în mijlocul de 20 km. adâncime pe un front de peste 60 km. Artileria franceză domină vălul Saarului, lipsind astfel Germania de semnate cantități de fier și cărbune.

Complectarea legii privitoare la contractele de închiriere ale militarilor activi

București, 19 (SIR.) — M. S. Regele a semnat decretul lege pentru prelungirea și complectarea legii din 20 Aprilie 1939, privitoare la contractele de închiriere ale militarilor activi, sau concentraților din complectare sau rezervă.

Articol unic: Efectele legii privitoare la contractele de închiriere ale militarilor activi sau concentrați se prelungesc pe încă șase luni. Beneficiază de dispozițiunile legii de față toți chiriașii ofițeri, subofițeri și soldați activi sau concentrați din complectare și rezervă, la data publicării prezentei legi sau înainte de expirarea termenului de locațiune. De asemenea, intră în prevederile legii atât contractele de închiriere care expiră la

26 Octombrie, cât și cele care se sfârșesc la alt termen, statornicit de obiectul locului. Durata prelungirii nu poate depăși termenul de Mai 1940.

Camuflarea rezervoarelor de petrol din regiunea sondelor

BUCUREȘTI, 19. (SIR.) — Comandamentul apărării pasive se preocupă îndespre de problema camuflării rezervoarelor de petrol din regiunea sondelor. Această măsură are în regiunile industriale și în porturi. S'au studiat diferite metode și în special metoda depozitelor subterane de petrol.

Aducem la cunoștință, că mult iubitul nostru
MARCEL KALDORI

a decedat în ziua de 18 Septembrie 1939 ora 5 dimineața. În mormântarea rămășițelor pământeste va avea loc în ziua de 19 Septembrie ora 3 p. m. la Cimitirul Izraelit (Cetate)

Adânc îndurerată
Văduva Gizela Káldori, născ. Steiner Dna Andor Káldori, noră
Dna Piri Kálmán, Dna dr. N. Róna Illice Dl. Dr. Nándor Róna, ginere
Andor Káldori, fiul Dsra Iudita Káldori, nepoată

Rugăm a nu se face vizită de condoleanțe

Sub semnul Renașterii Naționale

Înălțătorea manifestatie patriotice dela Receaș

Incheierea organizării Gărzilor Naționale F. R. N. în plasele Județului Timiș-Torontal

Timișoara, 19. — O înălțătoare manifestare românească și patriotică s'a desfășurat Duminică 17 crt., în frunța comună Receaș, din județul Timiș-Torontal, cu prilejul încheierii organizării Gărzilor Naționale F. R. N., în plasele județului nostru.

Din Timișoara au plecat la Receaș dd. general Petre Georgescu, comandantul Gărzilor Naționale F. R. N. din întreaga țară, colonel Nicolae Madancovici, comandantul Gărzilor F. R. N. din ținutul Timiș, colonel Virgil Popovici, prefectul județului Timiș-Torontal, maior Alexandrescu, aghiotantul d-lui general Georgescu, deputat ing. Cornel Beșă, colonel Munteanu comandantul Gărzilor din județul Arad, căpitan Ioan Ursu, comandantul Gărzilor din județul Timiș-Torontal, Nicolae Galetaru, secretarul comandamentului Gărzilor din ținutul Timiș, Gh. Birăescu șef de serviciu Rezidența Regală și reprezentanții ziarelor „România” și „Dacia”.

Primirea.

Cele trei mașini în care se găseau oaspeții, au fost întâmpinați înainte de intrarea în comună de banderile de călăreți, îmbrăcați în admirabile costume naționale, cu pieptare albastre având insigna Gărzilor Naționale F. R. N.

Călăreții aliniați în jurul mașinilor au condus oaspeții până la marginea comunei, unde erau așteptați de reprezentanții autorităților locale, în frunte cu primpretorul plasei Receaș, d. Gavril Ursu, care urează bun venit în numele populației.

În cuvinte emoționante, d. general Georgescu mulțumește pentru primirea făcută, spunând că se simte foarte fericit de a se găsi pe aceste plaiuri bănățene, cu oameni harnici și vioși, unde pulsează atâta viață, încheindu-și alocuțiunea astfel: „Găsesc aci siguranța și convingerea că voi avea întreg sprijinul Dv., pentru organizarea și întărirea Gărzilor Naționale F. R. N.”

Câteva fetițe înmănează distinșilor oaspeți frumoase buchete de flori.

De aci, întreaga asistență trece, prin-

tre sutele străjeri și străjerițe, înșirați de ambele părți ale drumului, până în piața publică, unde s'a desfășurat solemnitatea, în sunetele fanfarei.

Slujba religioasă.

Pe o estradă improvizată, înconjurată de verdeață, un sobor de preoți, alcătuit din Sf. Lor protopop Iosif Goanță, pr. Albani, pr. V. Andraș, pr. Ciurescu, pr. Petcu, pr. Micu și pr. Pelea, oficiază slujba religioasă, după care părintele protopop Goanță, rostește următoarea cuvântare:

„Tăria unei țări e în funcție de unirea tuturor forțelor ei reprezentative. Până mai eri eram divizați, îndușmăniți între noi, chiar în casă tatăl cu fiul era în gâlceavă pe teamă politică, ba s'a vârsat și sânge.

A fost un vis urât, să-l dăm uitării.

Azi, în urma intervenției providențiale a M. S. Regelui, România are altă înfățișare. În lăuntru e pace, liniște, muncă asiduă pe toate tărâmurile. Țara este un întreg șantier, iar peste hotare suntem respectați nu numai în Europa. Lumea întreagă ne vede cu alți ochi ne privește alt cum.

Prin realizarea Frontului Renașterii Naționale am devenit un trup și un suflet. Toți suntem conduși de un singur gând: consolidarea și înălțarea țării.

Inițiativa a pornit din îndemnul Regal.

Adunarea de azi nu mai este politică, cu caracter de profit individual, ci o întrunire de organizare într'un singur front, pentru propășirea și consolidarea țării noastre.

Un imperativ istoric ne impune să ne înrolăm cu toții în acest front unic, servind astfel Țara și Coroana.

Biserica Neamului nostru a fost întotdeauna la datorie. Chiar dela zămislirea noastră ca neam, nici-o acțiune nu s'a făcut fără concursul ei. Ea a ținut trează conștiința de Neam și de Rege și dacă existăm pe aceste meleaguri, numai ei avem să-i mulțumim, care ne-a adunat în jurul bisericuțelor modeste de lemn.”

Cuvântarea d-lui col. Virgil Popovici, prefectul județului

Luând cuvântul, d. col. Virgil Popovici, prefectul județului Timiș-Torontal, arată că reprezintă la această înălțătoare manifestare națională pe d. rezident regal dr. Alexandru Marta.

Excelența Sa — spune d-sa — își exprimă prin mine regretul de a nu fi prezent la organizarea Gărzii Naționale din această plasă, instituție inițiată de M. S. Regele și condusă cu atâta spirit de organizare de d. prim ministru Armand Călinescu. Deasemenea, Excelența Sa ținea să salute personal pe d. general Georgescu comandantul Gărzilor Naționale pe țară, dar datoria l-a chemat în altă parte.

Tot odată, domnule general, Vă aduc salutul meu și Vă declar că suntem mândri, de a vă avea în mijlocul nostru.

Garda Națională este o veche instituție națională, având ca insignă crucea noastră strămoșească, sub semnul căruia M. S. Regele a inițiat organizarea tuturor instituțiilor menite a redresa țara aceasta.

Roadele se văd. Azi suntem un popor bine organizat, atât militarmente cât și economiceste.

D. general, în persoana d-stră, M. S. Regele a ales pe adevăratul om care trebuie la conducerea acestor Gărzi, pe

pieptul căruia strălucește cea mai frumoasă cruce, Crucea Mihai Viteazul, care distinge pe eroi între eroi.

Salutându-Vă pe d-stră d. general, gândul meu se îndreaptă către M. S. Regele al cărui reprezentant sunteți, precum și către d. prim ministru Armand Călinescu comandantul vostru superior.

Sănătate!

D. căpitan Ioan Ursu, în calitate de comandant al Gărzii Naționale din județul nostru, a făcut un amplu expozeu asupra Gărzilor Naționale, arătând atribuțiunile și modul de organizare.

După desființarea partidelor politice, prin votarea noii constituții din 24 Februarie 1938, a luat ființă o singură organizație politică: „Frontul Renașterii Naționale, cu deviza: „Regele și Națiunea, Muncă și Credință.”

Acestei organizații politice aparțin toți locuitorii țării, fără deosebire de sânge și credință. Alături de F. R. N., ca un organ auxiliar, a luat ființă Garda Națională, care trebuie privită ca un instrument de forță morală.

Garda este bloc de granit, de care se vor sparge toate încercările de propăgandă subversivă, ce ar încerca să slăbească morala Frontului.

În continuare d. căp. Ursu a arătat amănunțit toate atribuțiunile Gărzii, precum și datoria bunilor români, de a se înrola în rândurile ei, indicând apoi pe

d. subrezvizor școlar Ioan Cucuruz, comandant al Gărzilor din plasa Receaș, iar ajutor comandant pe d. Rădoiu Nicolae.

Insuflețitul cuvânt al d-lui colonel Nicolae Madancovici

Primit cu aplauze furtunoase, d. colonel Nicolae Madancovici, comandantul Gărzilor Naționale din ținutul Timiș, electrizează masele cu o insuflețită cuvântare, în care mulțumește d-lui general Georgescu, pentru participarea la această sărbătoare a Gărzii Naționale din ținutul Timiș, în cadrul căreia se încheie etapa de organizare a Gărzilor din județul Timiș-Torontal. În continuare, d-sa aduce mulțumiri tuturor celor care au dat concursul pentru ducerea la bun sfârșit a acestei organizări.

Țin să mulțumesc în mod deosebit — spune d-sa — ziarului „Dacia”, care ne-a dat dela început cel mai larg concurs, în munca ce am depus-o pentru organizarea Gărzilor Naționale din acest colt de țară.

După aducerea acestor mulțumiri, d. colonel Madancovici a evocat în cuvinte emoționante, toată lupta națională dusă pe aceste meleaguri de rândul anilor, subliniind frumoasa acțiune a Memorandiștilor, vitejia celor trei eroi: Ho-

ria, Cloșca și Crișan, năvalnica acțiune a lui Avram Iancu, lupta spirituală a marilor poeți Mureșeanu, St. O Iosif și Goga, precum și personalitatea eroică a generalul Dragașina, eroicul fiu al Banatului.

România de astăzi, întregită și unită sufletește, este opera acestor iluștri înaintași și de aceia când orbirea politică-nismului vroia s'o ducă la pierzanie, M. S. Regele Carol II, a luat măsura energică pe care o cunoaștem, schimbând țara într'un imens șantier.

Garda Națională este o instituție de dreptate și cinste pe cei care fac parte, iată de ce avem cu toții datoria să ne înscriem în rândul ei, luptând pentru cinste și pentru dreptate.

Ultimele cuvinte, d. col. Madancovici ie-a închinat pentru sănătatea M. S. Regelui și a marelui Voevod de Alba Iulia.

Întreaga asistență a ovaționat îndelung pe Suveran.

Din ochi celor prezenți, șiroiau lacrimi de profundă emoție.

Răspunsul d-lui general Petre Georgescu

Sunt bucuros și mă simt înălțat sufletește că mi s'a dat prilejul să iau parte la manifestarea de înălțare românească, pe aceste plaiuri cu oameni atât de harnici și atât de vioși.

Iubiti săteni! Și aici ca și în alte părți au luat ființă Gărzile Naționale.

Asupra existenței și rostului lor, nu am să vă mai vorbesc. Antevorbitorii mei au făcut-o destul de explicit.

Țin să vă spun însă altceva. Atât eu cât și ceilalți conducători ai acestor Gărzi suntem ostași de carieră, iar prezența noastră creșcă este o cheazăsie sigură că ne vom ține datoria față de Rege, Neam și semenii noștri.

Nimic fățarnic nu veti găsi în spiritele noastre. Regele—Națiunea, Muncă și Credință, pentru noi sunt un crez, o datorie.

Asa cum am știut să ne facem datoria față de țară în război, tot așa ne-o vom face și în timp de pace, încadrați în Gărzile Naționale ale Frontului Renașterii.

D. general Georgescu a mulțumit apoi tuturor antevorbitorilor și în special d-lui colonel Madancovici, care a depus o muncă demnă de remarcă pentru ducerea la îndeplinire a mandatului care i s'a încredințat.

Și acum, în această atmosferă de insuflețire — a încheiat d. general — nu putem să ne despărțim fără să nu ne ducem cu gândul la cei care veghează pentru binele acestei țări.

Trăiască M. S. Regele, conducătorul destinului acestei țări, trăiască d. Armand Călinescu, președintele consiliului de ministrii, vrednicul Său sfințic.

Asistența a subliniat cu nesfârșite urale ultimele cuvinte ale d-lui general Georgescu.

După terminarea cuvântărilor a avut loc o frumoasă defilare la care a luat parte tot tineretul din comună, autoritățile din plasă și corurile din întreaga regiune în frumoase costume naționale.

La orele unu a avut loc un banchet, la care a luat cuvântul următorii: pr. Iosif Goanță, Ștefan, primarul comunei Șustra, Gavril Ursu, prim pretorul plășii Receaș, care arată însemnătatea

acestei zile pentru populația acestei plase, care a fost onorată cu prezența d-lui general Georgescu.

Au mai vorbit deasemeni: țărutul Stoia în numele presei țărănești, pr. catholic Matyas, în numele populației catolice, pr. Ciurescu, Tomi Matei în numele minorității sârbe și apoi preotul unit Lugojanu, seria cuvântărilor fiind încheiată de d. prefect Virgil Popovici, căruia i-a răspuns d. general Georgescu, din cuvintele căruia s'a desprins caldă simpatie pentru admirabila simpatie pentru admirabilă manifestare patriotică din Receaș.

În timpul banchetului, corurile din Belinț, condus de notarul Ioan Bot, din Ictar și Nadăș au delectat asistența cu admirabilele cântece bănățene.

Deasemeni, s'au trimis telegrame omagiale M. Sale Regelui, Ex. Sale Rezidentului Regal dr. Alexandru Marta, etc.

Nu putem uita, înainte de încheiere, doinele cântate cu duioșie de simpatie secretar al comandamentului, d. Nicolae Galetaru, precum și înflăcăratele declamări din poeziile proprii, primite cu vii aplauze de numerosul public.

La orele 4½ după amiază, manifestarea a luat sfârșit, oaspeții întorcându-se la Timișoara.

Lituania își întărește frontierele

Caunas, 19 (Rador). — D. Bizausces, ministrul Afacerilor Străine al Lituaniei a primit Duminică pe reprezentanții diplomației ai Germaniei și Uniunii Sovietelor. Cercurile lituaniene au primit cu satisfacție asigurările date de Soviete și urmăresc cu atenție evoluția situației. Garnizoanele dela frontieră au fost întărite. „Linia administrativă” polono-lituană a fost închisă. S'a interzis ziarelor de a scoate ediții speciale.

Duminică dimineața a avut loc la legația Franței o conferință între ministrii Franței, Angliei și Poloniei.

ECONOMICE

A apărut decretul - lege pentru Mobilizarea agricolă

BUCUREȘTI, 19 (SIR). — Monitorul Oficial de azi publică decretul lege pentru mobilizarea agricolă. Printr-un decret lege apărut în Monitorul Oficial, ministerele agriculturii și apărării naționale au fost autorizate să găsească mijloacele cele mai potrivite, pentru a asigura aprovizionarea armatelor de operațiuni și a populației civile, precum și pentru a se realiza stocurile de produse agricole necesare și în general, pen-

tru organizarea agriculturii în vremuri excepționale. Decretul-lege prevede în amănunt planul acestor realizări, precum și tabelul funcționarilor ministerului agriculturii și domeniilor, cari rămân încadrați pentru mobilizare în funcțiunile pe care le ocupă din timp de pace, normele cu condițiunile necesare mobilizării pentru lucru în exploatarea agricole, și normele pentru scutirea de reținerii în agricultură.

Câtă carne mănâncă Timișoara

Timișoara, 19. — În curând, — poate când apar rândurile de față legea să se și fi publicat, — va apare noua lege pentru înfrânarea speculei și pedepsirea acelor, cari prin speculă, sustragerea alimentelor de pe piață, sau dosirea și înmagazinarea lor, creiază în rândul consumatorilor o stare de spirit cu nimic justificată.

Că o nouă lege pentru înfrânarea speculei e necesară ne-o demonstrează însăși situația pieții timișorene, unde câțiva speculanți, ajutați și de concursul indirect al publicului, care plătește prețuri peste acelea maximele, fără să denunțe pe speculant, — profitând de psihoză creiate de evenimentele externe, au început să speculeze articolele alimentare.

Sub regimul legii actuale pentru înfrânarea speculei înzadar încearcă organele primăriei să prindă pe profitori, căci neputând delega în fiecare magazin, măcelărie etc. câte un controlor și neavând concursul publicului direct interesat, străduința primăriei nu dă decât rezultate minime.

PREȚURI MAXIMALE

Prețurile maximele au fost fixate ținând seamă de prețurile de pe piață, cari la rândul lor sunt rezultanta raporturilor dintre cerere și ofertă.

Cari sunt aceste raporturi?

Tocmai în urma evenimentelor externe exportul nostru pentru articolele alimentare în unele direcțiuni a încetat cu totul, în altele s'a redus la minim și deci producătorul, care vindea până acum exportatorului, e forțat să-și plaseze produsul pe piața internă.

De aici rezultă, că pe piața internă s'a produs o supraofertă față de cererile, cari au rămas normale. De unde rezultă, că prețurile la producător, au suferit o scădere. Aceasta pentru toate articolele alimentare.

DELA PRODUCĂTOR LA CONSUMATOR

În mod normal se pune întrebarea, unde se scumpește articolul alimentar?

Examinând drumul, pe care-l fac unele articole alimentare dela producător până la consumator, găsim o sumă de vamezi, cari vâmuiesc în dauna consumatorului articolele alimentare.

Un exemplu: 1 kgr. de prune bistrife cumpărate la producător cu 0.50 lei kgr. adică cincizeci de bani, până ajunge pe masa consumatorului din Timișoara costă minimum 4 lei pro kgr. Ori socotită încărcarea, transportul, etc. chiar din județul Caraș, unde s'a ajuns a se vinde 3 kgr. la 1 Leu, kgramul de prune nu poate costa mai mult decât 2 lei, dând și câștigul legal de 25% vânzătorului.

Aceiași e situația și la celelalte articole alimentare.

PREȚUL UNUI VIȚEL

Pare paradoxal consumatorului, care plătește 10 lei kgr. de pâine în țara, unde 1 kgr. de grâu de abea în urma măsurilor luate de guvern prin legea pentru valorificarea grâului a ajuns la 4.20 lei, dacă destăinăm, că mulți măcelari

scot prețul cel dau pe un vițel de lapte aproape numai din vânzarea pielei acestuia, mai bine de jumătate din carnea ce o obțin revenindu-l gratuit, adică profit curat.

Consumatorul trebuie să mai știe, că într'un kgr. de pâine intră 160 gr. apă și 50 gr. sare, prima aproape gratuită, sarea fiind 3 lei kgr. și că kgr. de carne de vițel se vinde în Timișoara de la 36 lei în sus.

IN LUMINA CIFRELOR

Cu toate, că în Timișoara a ajuns pe piață numai în luna August un total de 464.464 kgr. carne de porc și grăsime, — cifră în care nu intră capul și picioarele porcului, după cum nu intră nici produsele fabricate din intestinale și sângele acestui animal cifrate la altă 100.000 kgr. — măcelarii au găsit de cuvântă, — folosindu-se de psihoză produsă de evenimentele externe dela 1 Septembrie se ridice deodată prețul untorei la 48 lei kgr. mai apoi la 56 lei.

E bine să se știe, că în luna August prețul 1 kgr. de porc nu s'a învârtit între 20—25 lei. Astfel a fost și la celelalte categorii de cărnuri.

Oferta de pe piața de vite este normală și cantitativ și calitativ și sub raportul prețurilor, iar tăierile ce se face la abatorul comunal sunt peste trebuințele obișnuite ale populației, ceiace demonstrăm cu următorul

Tablou

despre vitele sacrificate în luna August a. c. la abatorul comunal din Timișoara:

Categoria:	Buc. animale taute:	Greutatea media in kg. de carne:
Tauri	1	376 kgr.
Boi	139	301 kgr.
Vaci	205	214 kgr.
Junci	57	181 kgr.
Juninci	19	181 kgr.
Viței	563	57 kgr.
Vițele	319	57 kgr.
Bivolite	1	260 kgr.
Berbeci, oi	792	19 kgr.
Miei	93	11 kgr.
Porci	4004	116 kgr.
Grăsuni	319	37 kgr.
Purcei	3	6 kgr.
Cai	21	157 kgr.

În greutate medie nu se cuprinde capul, extremitățile picioarelor și intestinale vitelor, ci numai carnea ce se servește la măcelării, după cum nu se cuprinde nici fabricatele din sângele și intestinalele acestora.

CONCLUZII

Calculați cantitatea enormă de carne și grăsimea aruncate pe piața Timișoarei într'o singură lună la o populație de 93.000 locuitori trecuți peste 7 ani și vedeți dacă e justificată cu ceva alarma artificială pe care o dau cei ce au interes să speculeze, dacă sunt mai ales legale și justificate prețurile pe cari le pretind unii pe sub mână, înconjurând vigilența autorităților.

Iată de ce e așteptată noua lege care va înlesni nu numai controlul prețurilor, dar și aplicarea sancțiunilor.

Traian Birăescu

SPORT

Divizia A.

Ripensia-UDR 4:4 (3:1)

Matchul s'a terminat cu un draw, datorită unui finis impresionant prin care reșitenii au reușit să recupereze avantajul de trei goaluri al Ripensiei.

Scorul a fost deschis în m. 8 prin shootul puternic al lui König, shoot care a nu a putut fi oprit bine decât de către Pavlovici.

După goal Ripensia își revine tot mai mult și egalează în m. 18 prin Marcu, apoi, în m. 25 Dobay asigură avantajul în favoarea gazdelor.

Scorul reprizei este stabilit prin Marcu, în m. 35, care transformă impecabil o lovitură de pedcapsă de la 16 m.

În repriza a doua partida continuă cu superioritatea Ripensiei, care mai realizează în m. 8 un goal prin Haas. Dar Zsizsik are ocazie să marcheze peste două minute.

În minutul 24 Micu executând un corner, mincea cade în goal (4:3). Din acest moment reșitenii par radical schimbați și luptă energic pentru egalare. Ripensia rezistă până în m. 42, când ofensiva U. D. R.-ului se termină cu goalul egalator.

Ripensia: Pavlovici — Regdon, Kormányi — Simatoc, Nagy, Gal —

VENUS—CAMT 3:0 (1:0)

Timișoreni, deși întăriți cu Bindea și Hoffman, nu au corespuns așteptărilor, furnizând un joc mediu, care nu a putut învinge rezistența apărării gazdelor.

În afară de goalurile marcate de Ene, Bodola și Iordache, Venus a tras încă trei bare.

Venus: David — Sfera, Negrescu — Demetrovits, Iuhasz, Lupas — Ene, Ploesteanu, Cărcig, Bodola, Jordache. CAMT: Hodroga — Chiroi, Galgoeci — Iliás, Kohn, Iános — Bindea, Toth, Reiter, Hoffmann, Szöcs.

Arad

IUVENTUS—AMEFA 2:1 (2:0)

Partida s'a disputat într'o alură reținută, în care gazdele au manifestat o lipsă de voință echivalentă cu indolență.

Goalurile au fost marcate de Naciu, în m. 26 din lovitură liberă, și în m. 38 După pauză Endeffi nu poate reține bomba trasă dela 50 m. de Slivac.

Juventus: Endrefii — Dragomirescu, Varjassy — Palmer, Micu, Brandabura — Oana, Sinko, Niculescu, Dunăreanu, Naciu.

AMEFA: Gerold — Shvac, Szabo, (Szegedi) — Szardi, Szaniszo (Szabo), Szegedi, (Szaniszo) — Bătrîn, Láb, Fried, Reinhardt Török

Baia Mare

F. C. CARPAȚI—VICTORIA 2:0 (1:0)

Partida disputată în fața unui public numeros a revenit pe merit gazdelor, cari au demonstrat un joc de bună calitate.

Goalurile au fost marcate de Hanga în m. 5 al primei și de Lucaciu în m. 6 al secunde reprizei.

F. C. Carpați: Hevesi — Holzmann, Damian — Szerémi II, Ghidali, Kert — Lukács, Hanga, Perneki, Telegdi, Szöke.

Victoria: Sepci — Cociuban, Felecan — Murean, Pál, Nistor — Pop IV, Szántai, Cociuban II, Felecan II, Cornea

CLASAMENTUL:

Venus	2	2	—	—	6	0	4
Carpați	2	2	—	—	4	0	4
Rapid	2	2	—	—	9	2	4
Ripensia	2	1	1	—	7	4	3
Juventus	3	1	1	1	5	7	3
CAMT	2	1	—	1	3	5	2
Gloria CFR	2	1	—	1	3	8	2
Sp. Stud.	3	—	1	2	7	9	1
UDR	2	—	1	1	4	6	1
Unirea-Tric	2	—	1	1	2	3	1
Victoria	2	—	1	1	—	2	1
AMEFA	2	—	—	—	2	1	5

Haas, Beke, Marcu, Jifcovi, Dobay. UDR: Ionescu — Fodor, Alasu — Pa, Csipai, Lakatos — Micu, Păcuru, Zsizsik, Negreu, König.

București

DIVIZIA B.

Seria II.

Timișoara: Chinezul—Vulturii 2:0 (0:1).

Medias: Electrica—Sparta 3:2 (2:0)

Petroșani: Jiul—Gloria 2:2 (0:0).

Simeria: Cfr Simeria—Cfr. Turme Severin 2:1 (1:1).

Brad: Mica—Minerul 5:0 (2:0).

CLASAMENTUL:

Electrica	3	3	—	—	6	3
Chinezul	3	3	—	—	13	7
Mica	3	2	—	1	10	2
Vulturii	3	2	—	1	7	3
Jiul	3	1	2	—	4	3
Minerul	3	1	1	1	2	5
Simeria	3	1	—	2	3	5
Gloria	3	—	1	2	8	10
CFR Severin	3	—	—	3	3	9
Sparta	3	—	—	3	3	11

SERIA I.

Constanța: A. S. Constanța—Dragos Vodă 3:2 (1:0).

Ploesti: Tricolor—F. C. Nistru 6:2 (2:0).

Craiova: Craiu Iovan—Muresul forfăit Brașov: Astra—Victoria 2:0 (1:0)

Brăila: Dacia-Unirea—C. A. O. 3:0 (0:1).

CLASAMENTUL:

Tricolor CFPV	3	3	—	—	20	1
AS Constanța	3	3	—	—	15	6
CAO	3	2	—	1	7	5
Dacia-Unirea	3	2	—	1	4	4
Astra	3	1	1	1	4	8
Dragos Vodă	3	1	—	2	6	5
Muresul	2	1	—	1	8	7
Craiu Iovan	2	—	1	1	2	5
FC Nistru	3	—	—	3	3	11
Victoria	3	—	—	3	1	18

SERIA III.

Cluj: Universitatea—Stăruința 7:3 (3:0).

Oradea: Crișana—Ind. Sârmei 1:0 (0:0).

Tg. Mureș: Monopol—Victoria 2:0 (1:0)

Turda: Cimentul—Olympia 4:2 (2:0)

Satu Mare: Otul—Bar Kochba for fait.

TIMIȘOARA CAT. I.

Banatul—C. F. R. 3:1 (1:1).

Kadima—Jandarmi 5:2 (1:2)

Rapid—Vulturii 0:0.

CLASAMENTUL:

Banatul	3	3	—	—	9	1
Patria	3	2	1	—	7	2
Kadima	3	2	1	—	8	4
Fratelia	2	1	1	—	4	2
Rapid	2	—	2	1	3	4
Progres	1	1	—	—	1	0
CFR	2	1	—	1	4	4
Vulturii	3	—	1	2	1	6
Jandarmi	3	—	—	3	2	8
Bohn	3	—	—	3	1	9

CATEGORIA II.

C. S. H. N.—Circ. III, 2:1 (1:1)

Cultura—Ancora 2:2 (1:0).

Victoria—Dura 5:0 (4:0).

Juventus—Fortuna 1:1 (1:0)

ARAD

Olympia—Banatul 6:0 (0:0).

S. G. A.—Transilvania 4:2 (2:1)

Titanus—Întelegera 2:1 (2:0).

Unirea—Astra 3:2 (2:2).

STRĂINĂTATE

Ujpest—Bocskai 4:0 (2:0).

Kispest—Hungaria 3:3 (3:1).

Nemzeti—Taxi 3:2 (3:2).

Gamma—Elektromos 0:0

Ferencváros—Haladás 2:1 (1:0).

Kassai A. C.—Szolnok 1:0 (1:0).

INFORMAȚIUNI

Istoricul zilei

— În 20 Septembrie 1472 Ștefan cel Mare s-a căsătorit cu Maria de Mangop.
— La 20 Septembrie 1716 generalul Steinville, sosește sub zidurile Timișoarei cu armata sa din Transilvania, venind să dea ajutor lui Eugen de Savoia, care asediase pe turci în cetate de mai înainte.
— La 20 Septembrie 1885 s'a sfințit biserica Domnița Balașa din București.
— Pe timpul stăpânirii ungurești, în 20 Septembrie 1907 marele scriitor și ziarist ardelean Teodor Păcășianu a fost condamnat la 10 luni temniță, pentru agitație.
— În același zi (20 Sept. 1907) autoritățile maghiare au silit pe români din Ohaba și Roșia, să lucreze la repararea drumului în ziua de Duminică pentru a nu putea asculța darea de seamă a deputatului român dr. I. Maniu.
— În 20 Septembrie 1918 izbucnește războiul Balcanic. În cursul nopții au avut loc primele ciocniri între turci și sârbi.

P. C. MILOȘ

— Impozitul pe echivalent pentru C. F. N. A. Direcția timbrului din ministerul de Finanțe a dat o circulară prin care face cunoscut administratorilor financieri că vor da personal lămuriri întreprinderilor cari plătesc impozit pe echivalent pentru Casa Fondului Național al Aviației, punând acestora la dispoziție dosarul de impuneri în cabinetul lor.

— VIZITA PROTOCOLARE. D. Ilie N. Lungulescu, noul primpreședinte al Curții de Apel din Timișoara, și d. procuror general Gourneau au făcut luni după masă o vizită de prezentare la E. S. d. Dr. Al. Marta, Rezident Regal. În urmă au fost primiți și de d. Dr. Gh. Ciupe, secretar general al Ținutului Timiș.

— NUMIRE. D. Petru Pălanu, președintele Coop. „Unirea Cooperatorilor” din Timișoara, un animator al comerțului prin cooperatie, a fost numit membru în comisia pentru stabilirea prețurilor la grâu.

— Pentru înzestrarea armatei. Primăria comunei Freidorf a donat pentru fondul înzestrării armatei suma de 68.750 lei, sumă care a-și fost depusă la Banca Națională conform dispozițiilor ministerului.

— DISTRIBUIREA CORESPONDENȚEI OFICIALE LA AUTORITĂȚILE DIN MUNICIPIUL TIMIȘOARA. În legătură cu informația intitulată: „Distribuirea poștelor oficiale”, apărută în numărul precedent al ziarului nostru, au fost rugați să publicăm, din partea poștei, următorul text lămuritor: „Se aduce la cunoștința autorităților că măsura de a se distribui corespondența oficială, ca și corespondența particulară, la sediul autorităților este o măsură generală. Autoritățile care doresc ca și în viitor să-și ridice corespondența, prin delegați, direct de la Oficiul p. t. t., pot cere o casuță poștală al cărei abonament este de Lei 100 (unasută) lunar și în acest caz corespondența se poate ridica din casuță în fiecare zi, între orele 8—20, punându-se la dispoziția abonaților cheia casuței acordate. Informații suplimentare se pot lua direct de la Oficiul P. T. T. de Reședință Principală Timișoara I.”

— A murit din cauza unui atac de cord. Într-un tren ce staționa în gara Domnița Elena, săteanul Strâmbu Constantin, din comuna Slomșa, județul Mehedinți, a încetat din viață, din cauza unui atac de cord. Când a venit Salvarea, săteanul era mort.

— MUNCITOREȘTI. Conflictul de muncă al muncitorilor dela Căinele cu Soc. Mica, a fost aplanat pe cale de tratative. Muncitorii au obținut un spor de 3 lei de fiecare schimb de lucru, iar pentru aceia cari lucrează în apă și în locuri neaerisite, orele de muncă s'au redus la 6 pe zi, salariul însă se plătește ca pentru 8 ore cu un spor de 40%. Noul contract colectiv de muncă s'a încheiat în prezența d-lui senator Petre Mihăilă, reprezentantul muncitorilor. Tratatul dela Soc. Măgura—Toplița—Concorța din Băița, care trebuiau să se țină în ziua de 12 l. c., au fost amânate din cauză că delegatul Soc. nu avea împuternicirea necesară. Din același motiv, s'au amânat și tratativele dela Soc. Minerale-Hunedoara cari trebuiau să se țină în ziua de 13 l. c. Pentru acestea, urmează să se fixeze alte termene.

— D. Primar Dr. Emil Țieranu s'a întors dela București. După cum am anunțat la timp, d. Dr. Emil Țieranu, primarul Municipiului Timișoara, a fost în Capitală pentru aranjarea unor chestiuni privind populația. Întorcându-se, d. primar a fost primit luni în audiență de către E. S. d. Rezident Regal Dr. Al. Marta, cărui i-a raportat despre cele rezolvate.

— O mașină se lovește de un pom. Eri noapte la orele 3.20, în fața clădirii liceului comercial, mașina Nr. 2005 Tmș., condusă de șoferul Dragalina Mihai s'a lovit de un pom de pe marginea trotuarului. Mașina s'a ales cu stricăciuni. Cazul se cercetează.

— BATAIE ÎNTRE BEȚIVI. Eri la orele 13.30, indivizii Lipovan Aron, din str. Odobescu 53 și Nicolae Barna, din str. Ecaterina Teodoroiu 3, în stare de ebrietate s'au luat la bătaie, provocând un mare scandal. Cazul se cercetează.

— A murit în stradă. Eri la orele 18, bătrânul Lumead Iacob, în etate de 66 ani, cu domiciliul în str. Breselmayer 17, pe când trecea pe str. Hönig, în dreptul casei cu Nr. 31, a încetat din viață subit.

Din ordinul autorităților, cadavrul a fost transportat la morga cimitirului din calea Buziașului.

— UN VESTIT EXCROC ARESTAT. Organele biroului judiciar al poliției au arestat pe vestitul hoț Mallat Martin zis Bedö. În sarcina lui s'au stabilit numeroase înșelăciuni, specialitatea excrocului fiind covoarele. Excrocul, un Țigan originar din Ardeal, a fost înaintat parchetului, cu actele dresate.

— Noua directoare a cursurilor de ucenice. D-na Lucia dr. Belciu, a fost numită directoare a cursurilor de ucenice din Timișoara, în locul d-nei Gavrilă demisionată.

— Autorul unui furt de acum doi ani descoperit. Poliția a capturat pe cunoscutul infractor Eichler Edmund, care cu doi ani înainte a furat un camion, în valoare de 7000—8000 lei, dela comerciantul de cereale Szenes, din str. Coroana de Oțel. Hoțul vânzând camionul imediat după ce l-a furat. Cu actele dresate a fost înaintat parchetului.

— Inspecție la orfelinatul din Gavojdia. Excelența Sa d. rezident regal dr. Alexandru Marta a inspectat luni dimineața orfelinatul din comuna Gavojdia, județul Severin, unde sunt plasați 50 de orfani. Excelența Sa a fost însoțit în această inspecție de d. dr. Oct. Daminescu, șeful administrației locale și d. Coriolan Proșteanu, șef de cabinet. La înapoere, Excelența Sa a vizitat Industria Textilă din Lugoj, fiind călăuzit de d. Grigore Popescu, deputat și director al întreprinderii.

— Starea civilă. Născuți: Lavina Cismariu, Emil Ștefan, Constanța Doruț. Morți: Francisc Bitto, tinichigiu 37 ani, Iuliana Szekely 55 ani, Ana Hackenadel 84 ani, William Mayer pictor 58 ani, Iacob Lumer, agricultor 66 ani, Eugen Gonteanu 29 ani, Dumitru Nicula 27 ani.

— Se aruncă dela al treilea etaj și moare. A groaznică sinucidere s'a întâmplat Sâmbătă seara la orele 19.30. Femeia Pevetz Ana, din str. Wilhelm Mühle, ducându-se în vizită la o prietenă din Casa Maghiară, în Bul. Regina Maria Nr. 8, s'a aruncat de pe fereastra etajului treilea, căzând în stradă și murind pe loc. Se bănuiește că motivul funestului gest e faptul că fusese părăsită de bărbatul ei. Cadavrul sinucigașei a fost dus la morga spitalului de stat.

Prețul grâului românesc în continuă urcare

București, 19 (SIR.) — Se anunță mari cereri de grâu din străinătate. Prețurile sunt în continuă urcare. Se dă preferință grânelor românești de toate calitățile. Este deci, în interesul tuturor producătorilor, cari nu și-au desfăcut marfa până acum, să stea în rezervă având posibilitatea de a o plasa în cea mai scurtă vreme cu un preț de cel puțin 50 la sută

mai mare de cât prețul minimal. Dacă se mai adaugă faptul că — din informațiile certe ce comunică ziarelor — guvernul nu intenționează să rechiziționeze nici o cantitate, aprovizionarea armatei cu grâul necesar făcându-se de către unitățile cooperativе, se înțelege odată mai mult, că nu este momentul ca oferta să se zorească.

Actele „Străzii Țării” și ale unităților ei sunt scutite de impozite și taxe de timbru

Timișoara, 19. — Printr'o circulară recent expediată administrațiilor financiare din țară, ministrul de finanțe reamintește art. 73 din legea Străzii Țării, în care se arată că Straja Țării și unitățile ei sunt scutite de orice impozite către stat, ținut și comună, precum și de orice taxe către oficiile de turism, stațiunile balneare și climatice sau de taxe pentru servicii prestate de comune sau întreprinderi comunale.

Toate actele, registrele de contabilitate și casierie, chitanțele și borderourile Străzii Țării, sunt de asemenea scutite de taxe de înregistrare, barou, portării, timbre de orice fel, fix sau proporțional.

De asemenea sunt scutite de orice taxe și impozite donațiunile și legatele făcute Străzii Țării, corespondența simplă, recomandată, telegrafică sau de orice fel, precum și mesageriile Străzii Țării și ale unităților sale e scutită de timbre de francare, aviație sau de orice fel, precum și de taxe.

În consecință, taberile și coloniile organizate de unitățile străjerești sunt scutite de taxe și impozite, și ori de câte ori se prezintă acte ale Străzii Țării sau ale unităților ei intrând în prevederile articolului de mai sus, se va dispune scutirea de taxe și impozite.

Cursuri pentru indeletniciri practice

O fermă model, cu internat la Ghioroc jud. Arad

Recent, la Ministerul Educației Naționale, s'a hotărât organizarea fermei model, cu internat la Ghioroc jud. Arad.

Această școală de indeletniciri practice va putea adăposti în internatul ei 40 de elevi, și anume, în primele 5 luni dela deschidere o serie de băieți și în celelalte 5 luni, o serie de fete.

Elevii vor fi recrutați din împrejurimi, dintre elevii și elevele cl. 5—6—7.

În programul de învățământ, sunt înscrise indeletnicirile practice, cum sunt: agricultura, grădinaritul, creșterea vitelor, a paserilor, stupăritul etc., iar la lucrul manual dogăria și tâmplăria. Fetele vor lua lecții de gospodărie, meșteșugărie și toate ce se țin de industrie casnică.

Școala va fi pusă sub conducerea unui învățător director școlar primar. Pentru seria de băieți vor funcționa un maestru de agricultură și unul de lucru manual, iar pentru seria de fete o maestră de gospodărie și una de industrie casnică.

Cursurile vor avea loc în clădirea școlii Primare din Colonia Ciangăilor. Ferma va avea ca lot de experiență un teren de 21 jgh. pământ. Întreținerea este în sarcina Statului, în care scop Ministerul Educației Naționale a alocat suma de Lei 600.000

D. Inspector Pavel Jumanca, de când reîntors dela București, pleacă astăzi 16 Sept., la fața locului pentru organizare.

O întrunire colegială la Lugoj

Lugoj, 19. — Duminică a avut loc o întrunire colegială a absolvenților fostei școli de notari din localitate, seria 1928—29. Întrunirea a fost onorată cu prezența d-lui dr. Gh. Ciupe, secretar general al Ținutului Timiș, fost director și profesor al cursurilor de notari, care a venit la Lugoj însoțit de d. dr. Oct. Daminescu, șeful administrației locale dela ținut și d. dr. Cornel Jucu, șef de cabinet.

Notăm că mult din seria de mai sus a cursurilor de notari dela Lugoj au făcut ulterior dreptul, ajungând la trepte

mai înalte în administrație, iar mai mult de jumătate din serie sunt notari cu vechime.

Oaspeții timișoteni au sosit la Lugoj la ora 10½, fiind primiți de d. prefect col. Boitan, primar Ionel Dobrin, foștii absolvenți etc.

Festivitatea s'a început cu un serviciu divin la biserica ortodoxă, unde s'a oficiat și un parastas pentru regretatul Al. Buha, fost profesor al cursurilor și fost președinte al Asociației notarilor din România. O delegație a absolvenților a mers apoi la cimitir, depunând o coroană pe mormântul lui Al. Buha

În sala mică a prefecturii de județ s'a citit apoi apend nominal al absolvenților și s'au ținut cuvântări ocazionale de către d. Moiseacu, primpretor în Sarmizegetuza, fost elev și d. Ungar, fost profesor, actualmente subdirector la prefectura județului Severin, cărora le-a răspuns d. secretar general dr. Gh. Ciupe.

La înapoere, în drum spre Timișoara, d. secretar general dr. Gh. Ciupe a vizitat casa de odihnă achiziționată la Buziaș de asociația notarilor din județul Timiș-Torontal.

Azi premieră la

CAPITOL

Un film pasionant... O dramă zguduitoare... Un umor cuceritor... Un roman celebru... O epopee a suferinței, duioșiei, veselie, urii iubiri!

Copiii părăsiți

După celebrul roman „LES DUEX GOSES” de PIERRE DECOURCELLE

cu:

ANIE DUCAUX — DORVILLE — MAURICE ESCANDE

ULTIMA ORA

Comunicatul german anunță:

Campania din Polonia se apropie de sfârșit

Incercuirea completă a orașului Lwow

Berlin, 19 (Rador). — D. N. B. transmite următorul comunicat oficial, dat de comandamentul suprem al armatei germane: „Campania din Polonia se apropie de sfârșit. După încercuirea completă a Lembergului și după ocuparea Lublinului, o parte a armatei orientale germane se află pe linia generală Lemberg—Włodzimierz—Brest-Litovsk, ocupând astfel cea mai mare parte din Polonia. În dosul frontului, detașamentele răsărite ale armatei polone care mai ocupau unele puncte au fost nimicite sau luate ca prizonieri. Cea mai mare parte din aceste corpuri, cam un sfert din armata polonă, sunt impresurate între Bzura și Vistula, la Sud de Wyszogrod și începând de ieri au intrat în descompunere. Din Varșovia impresurată s'a cerut ieri prin radio înaltului comandament german, să primescă un parlamentar polon. Înaltul comandament german a acceptat, dar până la miezul nopții nu s'a prezentat nici un parlamentar.

Aviația germană atacă cu succes forțele polone impresurate la Sud-Vest de

Wyszogrod. Nicăiri pe întregul front n'a fost semnalată aviația polonă. Prin urmare, armata aeriană germană și-a îndeplinit partea esențială a misiunii ce-i fusese încredințată la Răsărit. Numeroase unități aeriene și de artilerie antiaeriană sunt acum concentrate și gata pentru a altă misiune. Pe frontul de Vest nu se semnaleză nici o operație importantă. În apropiere de Saarbrücken, un avion francez a fost doborât de un avion german de vânatoare. Nici un atac aerian nu s'a produs deasupra Germaniei.

AGRAVAREA PEDEPSELOR ÎN GERMANIA

Amsterdam, 19 (Rador). — Havas află din Berlin, că printr-o ordonanță a consiliului apărării Reichului au fost agravate pedepsele prevăzute împotriva celor cari vor contraveni la dispozițiile ce interesează apărarea pasivă. Pe viitor, cei ce nu vor astupa complet luminile, când se dă alarma, sau nu execută ordinele date de funcționarii însărcinați cu apărarea pasivă pot fi condamnați la închisoare în celulă.

Guvernul polon s'a stabilit la Kutu

Armata polonă continuă să lupte împotriva trupelor germane

Londra, 19 (Rador). — Guvernul polon continuă să-și execute funcțiunile sale pe teritoriul polon, la Kutu, unde a stabilit în mod provizoriu cartierul său general — declară agenția telegrafică polonă Pat. — într-o comunicare făcută luni dimineața agenției Reuter.

Agenția telegrafică polonă adaugă că armata polonă continuă lupta împotriva inamicului german, cu toată superioritatea aeriană și a trupelor motorizate. Armata polonă rezistă — afirmă agenția Pat — și va continua să reziste.

Varșovia s'a predat?

Ultimatumul german către populația Varșoviei a expirat ieri

Kutu, 19 (Rador). Havas anunță: TERMENUL FIXAT PRIN ULTIMATUMUL GERMAN, PRIN CARE SI CERE PREDAREA VARȘOVIEI, A EXPIRAT LUNI DIMINEAȚA LA 3. NU SE ȘTIE ÎNCĂ, DACĂ TRUPE-

LE GERMANE AU PUS ÎN APLICARE AMENINȚĂRILE CUPRINSE ÎN ULTIMATUM ȘI NICI DACĂ FORȚELE POLONE CARI APĂRA CAPITALA POLONĂ CONTINUĂ REZISTENȚA.

Reichul va cere Rusiei să atace India

Anglia nu va putea să atace Sovietele

Copenhaga, 19. (Rador). — Reuter semnalează o telegramă primită de ziarul „Berlingske Tidende”, dela corespondentul său din Berlin, care scrie: La Berlin se crede că Germania nu va avea nevoie de ajutorul rusesc în Europa, dar că Reichul va cere Rusiei să atace India. Ziarul adugă, că An-

glia se va afla în neputința de a ataca Uniunea Sovietelor, dat fiind pe de o parte că germanii exercită un control complet în marea Baltică, iar pe de altă parte, că marea Neagră este foarte minată.

Deasemenea se crede la Berlin, că Turcia își va menține neutralitatea și că acest fapt va veni în avantajul Germaniei.

Comisiunile de bacalaureat teoretic la centrele din țară au fost alcătuite

București, 19 (SIR). — Comisiunile de bacalaureat teoretic: Ținutul Suceava; Comisiunea 20 Cernăuți: Președinte Radu Sbiera; membrii Loghin Const., Topa Silvia, Dobos Filaret, Toma Petre, Soroceanu, Joloncovschi, Savin Haralamb.

Comisiunea 21 Cernăuți: Președinte: Sauciu Săveanu; membrii: Valan Silvia, Lefteriu G., Petrovici Ecaterina, Usatiuc Claudiu, Enceanu Vasile, Popovici Victoria, Zahariciuc M., Atarângul Eugen.

Ținutul Someș:

Comisiunea 23 Cluj: Președinte: Procopovici Al., membrii: Voiculescu Lucian, Cornel Pop, Ciprian Rusu, Radu I. E., Pop Ion, Hristea N., Creangă Axente, Purdel Ecaterina.

Comisiunea 24 Cluj: Președinte: Drăgan N., membrii: Nicolau Ioana, Teohari Simona, I. Cotruș, Pop Vasile, Osian Ion, Bozac Ion, Novac, Vancea Marin.

Comisiunea 25 Oradea: Președinte: Borza Al., membrii: Martiș D., Hanganuș Gh., Pandrea Eftimie, Negrescu Al., Sanionu C. I., Domuța Viorica,

Husta Ștefan, Ionescu Olga.

Ținutul Mureș:

Comisiunea 26 Blaj: Președinte: Creanu Sabin.

Comisiunea 27 Sibiu: Președinte: Căndea Romulus.

Comisiunea 28 Tg.-Mureș: Președinte: E. Petroviciu.

Ținutul Timiș:

Comisiunea 29 Timișoara: Președinte: Rusu Liviu, membrii: Jucu Drăghiciu, Elvira, Piescu N., Ghibedea Vasile, Bărbăle V., Rusmir I., Sălăgeanu I., Peșiceanu R.

Comisiunea 30 Arad: Președinte: Ionescu D. V., membrii: Lupu Ion, Măteanu Alice, Căltun Iancu, Pau Virgil, Sirca L., Albu Liviu, Samuil Ciomas, Ciocan Candin.

Comisiunile de bacalaureat comerciale: Cluj: Președinte: C. Lăcea, membrii: Tătaru, Cristescu, Rafael Necolai, Ștefan Caplescu, Ion Grigore, Dragoș G.

Alba Iulia: Președinte: Sabin Ciocanu, membrii: Stinghie Lucia, Popovici Maria, Matei V., Rășinaru Avram, Rășitanu Veturia, Saghin Gavril.

Ambasadorul Angliei în Polonia s'a refugiat în România

Londra, 19 (Rador). — Ministerul informațiilor anunță că în urma avizului guvernului polon, Sir Howard Kef-

fards, ambasadorul Mării Britanice în Varșovia, a trecut în România.

Germania nu dorește pacea

Ea vrea să lupte până la sfârșit împotriva blocadei britanice

Copenhaga, 19 (Rador). — Reuter reproduce un articol al corespondentului din Berlin al ziarului „National Tidende”, care crede că Germania nu dorește să încheie pacea, ci este gata să dea lupta contra blocadei britanice cu submarinele și cu aviația sa.

Ziarul „Politiken”, scrie pe de altă parte, că astăzi, luni, trebuie să se țină

la Brest-Litovsk o importantă reuniune între șefii militari și politici germani sovietici.

În sfârșit, corespondentul din Berlin al ziarului „Berlingske Tidende” scrie că germanii continuă să declare că Franța a intrat în război pentru a veni în ajutorul Poloniei, pe câtă vreme Anglia nu va lupta pentru a nimici Germania.

Dispoziții categorice pentru mănuiorii de bani publici

BUCUREȘTI, 19. (SIR). — D. Armand Călinescu, președintele consiliului de miniștri a dispus să se intensifice în administrațiile publice corectitudinea. În acest scop, controlorii generali au primit dispoziții categorice. Oricine este mănuior de bani publici, va fi îndeaproape controlat, iar abaterile vor fi sancționate sever. Numele celui ce nu va avea grijă de banul statului, va fi publicat pe lista neagră a vinovaților față de patrimoniul public.

Primarul din Feldioara a fost asasinat

București, 19. (SIR). — La un km. depărtare de gara Piștea, s'a găsit corpul primarului I. Pura din Feldioara, jud. Făgăraș. Corpul e oribil mutilat. Au început cercetările pentru prinderea asasinilor.

Isprava unui dement

București, 19. (SIR). — Dementul Vasile Trifan, isbutind să fugă dela ospiciul Coșbuceni s'a dus în satul lui Sipoteni, jud. Iași, unde a dat foc unei șure de pâine care apoi alimentat de vânt amenință să cuprindă satul. Un sătean observându-l pe Trifan că râdea de isprava făcută, a anunțat postul de jandarmi care a reușit să prindă dementul, înaintându-l ospiciului.

Crimă la un math de fotbal

Chișinău, 19. (SIR). — Eri după amiază pe câmpul sportiv Chișinău a avut loc meciul de fotbal. După terminare s'a iscat ceartă între tineri și în special între D. Purcel de 18 ani și V. Cojocaru, de 16 ani. Fără a sta mult pe gânduri, Cojocaru a împins un cuțit în inima lui Purcel, omorându-l. Crimă de față au rămas îngroziți de cele văzute. Criminalul a fugit, fiind apoi prins.